

פיקוח נפש

הם סופגים מכות, אבנים ואיומים. פקחי רשות הטבע והגנים ניצבים חסרי אונים מול גל עכור של אלימות. התוקפים: מבני עשירים על טרקטורונים ועד ציידים לא חוקיים מהשטחים. "גם כשעוצרים אותם, הם משתחררים עם קנס של 3,000 שקל"

משה רונן ◀ עמ' 6

מכות טבע

קללות. דחיפות. מכות. איומי הצתה.
בעקבות גל האלימות בשבועות האחרונים
כלפי פקחי רשות הטבע והגנים, הצטרפנו
לסיבוב בשטח עם האנשים שבסך הכל
מנסים להגן על החי והצומח, אבל מגלים
שאין מי שיגן עליהם

משה רונן | צילום: יובל חן

בשמורת טבע, מופיעים סביבך אנשים לא נחמדים,
מספר הפקח און ולנסי. "הם צועקים עליך, רוחפים
אותך, מעליבים – מי אתה בכלל? מה אתה מתעסק
איתנו? הטבע הוא בשבילנו, לא בשביל החיות".
האלימות הפכה לעניין יומיומי עבורנו.

האלימות הזו אינה נחלת העבריינים. "אלה יכולים
להיות אנשים נורמטיביים לגמרי. טובי בנינו, מה
שנקרא. וזה לא נגמר בדיבורים. אלימות פיזית
נפוצה מאוד. היא נמצאת בכל רגע מעבר לפינה",
אומר ולנסי, שאליו אנחנו מצטרפים כדי להבין
מול מה מתמודדים הפקחים שמנסים להגן על החי
והצומח. "גם אותי כבר התקיפו במכות יותר מא"
חת. בפעם האחרונה נפצעתי ופוגיתי לבית החולים
לתפריים".

מה עשו לתוקף?

"הוא קיבל קנס על תקיפת עובר ציבור. 3,500
שקל. זה נראה לך מרתיע?"

אז מה אם אסור

האירוע האחרון אירע לפני פחות משבועיים, במ"
קום שנשמע פסטורלי במיוחד: "בריכת הנופרים".
אלפי פרחי נופר צהוב, צמח מים מוגן שזה אתר
הגידול היחירי שלו בארץ, ממלאים את הבריכה
שבגן הלאומי אפק, בין פתח תקווה לראש העין,
ובמימיה שוחים דגי לבנון הירקון, שאפשר למצוא
אותם רק כאן. כדי לשמור על הפסטורליה הזו,
אסור לרחוץ בבריכה או להתקרב אליה בכלי רכב
ממונעים. אבל כפי שגילה אורי סולימני, פקח בכיר
ולשעבר איש מחשבים וחוקר פרטי, המקום רחוק
מפסטורליה.

זה קרה בערב שבועות, כשפקחית נתקלה בשישה

ומר אשר יוצא מהבית כל בוקר
לעבודה, ולא תמיד יודע איך יח"
זוה. נכון ששום דבר בשם התפקיד
שלו – פקח רשות הטבע והג'
נים – לא מגלה זאת, אבל מדובר
בעבודה שסיכון בצידה. לא הכשת נחש מפחידה
אותו, וגם לא חיות טורפות. כרבים מעמיתיו, אשר
יודע שהסכנה האמיתית טמונה באנשים שמסתובבים
בשמורות הטבע ובשטחים הפתוחים. לפקחים יש
אמנם סמכויות של שוטרים, אבל כשהם רושמים
רוח בחיק הטבע הם נתקלים לעתים קרובות בתגובה
אלימה: מאימים וקללות עד לאלימות פיזית. כשפקח
בורד נתקל בחבורת חשודים בשמורה מבודדת, המצב
אפילו מפחיד יותר.

אשר למד את זה על בשרו, כשיצא לפני כמה
שבועות להציב מארב לציירי דורבנים ליד קיבוץ
מצובה שבגליל המערבי. ארבעת הציירים שנת"
פסו אחזו אלות גדולות שנועדו לרוצץ את ראשי
המכרסמים המוגנים, וכשהפקח עצר אותם הם לא
התבלבלו וחבטו בעזרתן בראשו. שניים מהם אמנם
נעצרו באותו לילה והשניים האחרים נלכדו למחרת,
אבל אשר בכל זאת מצא את עצמו בבית החולים.
בשבועות האחרונים, עם התרבות המסיילים בט"
בע, מקרי האלימות נגד פקחים הולכים ומתרבים:
באחרונה הותקף פקח שצילם מסיילים שעברו על
החוק על שפת הכנרת. המסיילים התנפלו עליו, חטפו
ושברו את מצלמתו ועלו על הרכב שלו כדי למנוע
ממנו להסתלק מהמקום. הרחק משם, בדרום הארץ,
הותקף פקח בדואי כשהאנשים שניסה לעצור שפכו
על גופו דלק ואיימו להצית אותו. רשות הטבע והגנים
התלוננה במשטרה, אך עד כה לא נעצר איש.
"הרבה פעמים כשאתה מנסה לרשום רוח למישהו

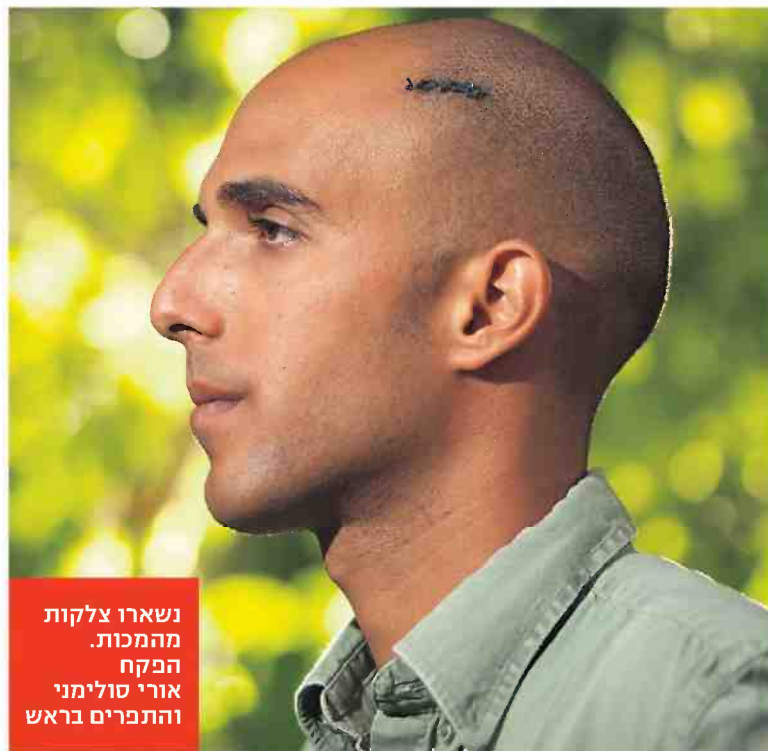

"האלימות הפיזית נמצאת בכל רגע מעבר לפינה". פקחי הרשות

הישראלי המכוער מזהם אתר התקיפה בבריכת הנופרים

נשארו צלקות מהמכות הפקח אורי סולימני והתפרים בראש

הטבע והגנים מתייחסים אל הסרטון כאיום. שבועיים אחרי, עדיין פסטורלי בבריכת הנופרים כשאנחנו מגיעים לשם בתשע בבוקר, צלם וכתב שמקווים לאקשן, ושני פקחים – ולנסי וסולימני – שמקווים שהעסק יעבור בשקט. לא פחות מ־70 שלטי "הרחצה אסורה" הוצבו כאן, אבל 60 מתוכם כבר נעקרו והושחתו. העשרה שנותרו לא מרשימים איש, ועל ההתחלה אנחנו מוצאים בברכה כמה נערים בני 17, תלמידי ישיבה מפתח תקווה שמשכשים במים בתחתונים, בגדיהם תלויים על אחד השלטים.

"מה העניינים?" פונה אליהם ולנסי. "ברוך השם", הם משיבים, "אנחנו מהישיבה

אותו. פגיעה ברקה הייתה גורמת למותו. אנשי המשטרה שהוזעקו למקום עצרו את השניים, אך כשהפקח ביקש להחרים את הנייד שבו צילם אחד הצעירים את ההתרחשות כדי שישמש כראיה מצולמת, השוטרת במקום סירבה. סולימני, שכבר הותקף במקום לפני כחודש וחצי, פונה לבית החולים, שם נתפר ראשו במשך שעה ארוכה. אבל בכך לא תם הסיפור. מאוחר יותר באותו ערב התקשר אליו בעל הנייד, תושב בית שמש. "למה אתה כזה?" שאל אותו, "למה אתה מתלונן?" סולימני ניסה שוב לבקש את הסרטון, ובתגובה קיבל מהבחור סרטון זוועה שהוריד כנראה מהאינטרנט, המראה איך עורפים את ראשה של אישה ומניפים אותו באוויר. ברשות

צעירים מתרחצים בבריכה והזעיקה בקשר את סולימני. הפקח הגיע למקום מתוגבר בשוטר מג"ב, והודיע לצעירים שהם מעוכבים לחקירה לאחר שסירבו להזדהות. "ככה זה בדרך כלל", הוא אומר. "אף פעם אין להם תעודות".

כשראה סולימני ששניים מהצעירים מנסים לחמוק מהמקום כשבידיהם קסדות אופנועיים, הוא נעמד בדרכם. בתגובה התקרבה קבוצה של כעשרה נערים שהתרחצו במקום והחלו לצעוק עליו. סולימני, שמצא עצמו יחד עם השוטר מול קבוצה עוינת של 16 צעירים, הודיע לשניים שהם מעוכבים. בתגובה הניף אחד מהם את הקסדה והנחית אותה על ראשו שוב ושוב. למרבה המזל, אומר היום סולימני, הוא רק פצע

בתחנת פתח תקווה.

"בשבועות האחרונים היו כמה מקרים של אלימות קשה כלפי פקחים", אומר ראש רשות הטבע והגנים, שאול גולדשטיין, "והם לא תמיד זכו לגיבוי. הפעם החלטתי שלא אוותר. בכל מקרה של אלימות נתלונן במשטרה ונעמוד על כך שהעבריינים ייענשו. לא נעבור לסדר היום. אנחנו פועלים גם נגד עבריינים שמגיעים על טרקטורונים מהירים, עם כלבים ונישק חם, ולפעמים כל הארסנל הזה מופנה כלפינו. הלשכה המשפטית שלנו קרסה לגמרי, ואנחנו גם יחידת האכיפה היחידה במדינה שאין לה חוליית מודיעין. אבל אין לנו כוונה לוותר. אנחנו נמשיך לשמור על ערכי הטבע".

אלא שגם העבריינים לא מתכוונים לוותר. למחרת היום, בשבת, הותקף יואב, פקח בשמורת עין מבוץ שבצפון מדבר יהודה, כשניסה להפריד בתגרה בין שתי קבוצות מטיילים, ממזרח ירושלים ומעטרת, חטף מהלומה מוט במבוק בראשו. התוקף נעצר על ידי המשטרה שהוזעקה למקום. •

מה הם היו אומרים: "כדי להשתלט על הטבע צריך לציית לו" | פרנסיס בייקון

הפקח און ולנסי: "צועקים עליך, דוחפים אותך, מעליבים. אלה יכולים להיות אנשים נורמטיביים לגמרי. טובי בנינו. וזה לא נגמר בדיבורים. זו אלימות יומיומית"

הפקח סולימני, שיום העבודה שלו התחיל בחמש וחצי בבוקר, צופה בהם ובוחר שלא לצאת לשטח. מאוחר יותר יסביר שבשעה כזאת אין לו גיבוי מכחולי המדים אם יותקף. אין די שוטרים במשמרת הערב

של הרב וייס. למדנו תורה כל הלילה ובאנו לה-תרחץ".

"ראיתם מה כתוב על השלט?" שואל ולנסי בסבלנות. "כן, הרחצה אסורה, אבל בכל מקום בארץ כתוב ככה", משיב אחד מהם.

"אתם יודעים איזה ערכי טבע יש כאן?" מקשה ולנסי, ומפתע כשאחד מהם מספר על הנופר הצהוב, "שהוא צמח מים שגדל רק כאן", ועל דגי לבנון הירקון, "שזה המקום היחיד בעולם שבו הם חיים".

"זו הפעם הראשונה שמישוהו יודע בדיק במה הוא פוגע", יאמר הפקח מאוחר יותר. "בדרך כלל זה לא מזויז להם".

באופן לא מפתיע, גם לבחורי הישיבה אין תעודות זהות, והפקחים רושמים את שמותיהם ומוסריים להם טופסי אזהרה. אם ייתפסו שוב, יחויבו בקנס של 730 שקל.

בצד אחר של הברכה אנו מגלים שתי נערות, תלמידות חטיבת ביניים מראש העין שהבריוז מהלימודים ונכנסו למים בבגדיהן. גם הן הסתלקו מהמקום – בבגדים מטפטים ועם אזהרה בלבד.

במקביל לכל אלה שטים במים גם דגי אמנון, מושטים המתחרים עם דגי לבנון הירקון על המזון. "זרם מסוים של חסידי ברסלב החליט שאם יורקו למים דגי אמנון זהובים, הם יקרבו את בוא המשיח", מסביר סולימני. "הם מתרבים במהירות ועכשיו אנחנו צריכים להתמודד גם עם זה".

מבריכת הנופרים אנחנו יוצאים עם ולנסי דרומה, לאזור צומת מסמיה וכפר הר"ף, שם נצטרף לשני פקחים נוספים ולצפר מתנרב במטרה ללכוד צייד חוחיות – ציפורי שיר קטנות ומוגנות, שבמזרח ירושלים משלמים עליהן כ-300 שקל לראש. בשבוע שעבר נתפסו ציידים עם 72 חוחיות בשווי כ-20 אלף שקל, כמעט פי עשרה מהקנס שיקבלו כנראה בבית המשפט.

"הקנס הוא אלפי שקלים בודדים, כך ששווה להם להסתכן בלכידה. זה כסף קל", אומר ולנסי, שמסביר כי בכל יום שישי אחרי הצהריים מתנהל כאן ציד חוחיות. "בשעות האלה יש כאן רק ציידים".

אבל הלכידה היא עניין לא פשוט. שעה ארוכה אנו נוסעים בין מטעי אפרסקים ורימונים, כששלושת הפקחים והמתנרב מחפשים את הרשתות שהציידים תולים בין העצים, אך לשווא. מתישהו מתגלה רכב החונה בשדות אך הפקחים לא מוצאים בו כל עדות לעבירה. מהסבך יוצאים שני גברים, תושבי ראס אל עמוה. "יצאנו לטייל בארץ. אסור?" הם מחייכים אל הפקחים ואחד מהם אפילו שואל את ולנסי איך יוכל להתגייס בעצמו לרשות הטבע והגנים. התחושה משונה: לפקחים אין ספק שמדובר בציידים, שידועים מצידם כי הפקחים זיהו אותם, אבל הם מתנהלים בנינוחות מחויכת.

רק אחרי כמה שעות, בשבע בערב, מתגלה הרשת שהשניים מתחו בין העצים, ולידה שני כלובים עם ארבע חוחיות ובקבוק מים שנלקח לבדיקת מזון. אם יהיה לפקחים מזל, יימצאו עליו טביעות אצבע של הציידים.

טרקטורונים, כלבים, נשק חם

ממש באותה השעה, בברכת הנופרים, קולטות מצלמות האבטחה של הרשות אופנוע ושני רכבי שטח שמגיעים עד לברכה ובעליהם רוחצים במים.